

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

"פרשת ויגש" (גליון 11 שנת תשע"ב, ה' טבת תשע"ב, 31/12/2011)

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "ויגש" - הכתובת על הקיר

פרשת השבוע מתחילה **בעימות** בין יהודה ויוסף על גורלו של בנימין (שנחשד בגניבה) ומסתיימת **באיחוד מרגש** בין האחים.

האחים עולים חזרה לכנען אל יעקב אביהם ובפיהם הבשורה: " **עוד יוסף חי** וכי הוא משל בכל ארץ מצרים..." (בראשית מה, כו).

יוסף קורא מראש את ה"כתובת על הקיר". הוא רואה/יודע/מעריך/מנחש שהאחים ינצלו את הדרך לויכוחים, מריבות והאשמות הדדיות - מי גרם לסכסוך ולמריבות עם יוסף, של מי היה הרעיון למכור את יוסף ובמי האשם. ולכן הוא מזהיר אותם מראש: "**אל תרגזו בדרך**" (שם, כד).

מהו המקור לביטוי ה"כתובת על הקיר"?

בשבוע שעבר הבאנו את פתרונו הנבואי של דניאל לחלומו של נבוכדנצר - מחריבו של בית המקדש הראשון. לימים, ערך נכדו בלשצאר משתה מפואר והשתמש בכלי המקדש לשימוש הפרטי (חילול הקודש!). במהלך המשתה, יצאה יד פלאית וכתבה "**כתובת על הקיר**". תדהמה אחזה במשתתפי המשתה "המלך זיוו נשתנה לו (החוויר) ורעיוניו יבהלוהו, וקשרי חלציו נתרו (עשה במכנסים...), וברקיו זו לזו נקשו (דניאל פרק ה, בתרגום מארמית).

לאחר שכל חכמי החצר נכשלו, נקרא דניאל הנביא - איש האלוקים (ילד אצולה יהודי שנשבה ע"י נבוכדנצר והפך ליועץ למלך), לבאר את הכתובת הפלאית. דניאל לא נושא פנים למלך ולא חושש מפניו ומודיע לו, שמאחר שהוא השתמש בכלי המקדש וחילל את שם ה' - האל שהעלה אותו לגדולה והושיבו על כסא מלכותו, בזה **מלכותו מסתיימת**. זה סופו וסופה של כל ממלכת בבל, שתיפול ביד מדי פרס. ואכן, בו בלילה הומת בלשצאר ומלכותו אכן נפלה בידי מדי פרס.

מעמד פלאי זה הסעיר את דמיונו של הצייר ההולנדי רמברנדט והוא הנציח אותו בציור המובא לעיל. ציור המיטיב לתאר את **התדהמה** הנסוכה על פני כל הנוכחים.

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

ונעבור לכתובת נוספת על הקיר - "צרעת הבית".

בימי קדם, כאשר אדם היה מרבה לדבר לשון הרע, הוא היה מקבל "הערה" אלוקית (כרטיס אזהרה...). בתחילה היתה מופיעה ה"כתובת על הקיר" - צרעת הבית. בקירות הבית היו מופיעים סימנים - שקערוריות צבעוניות שמשמעותם אזהרה!

מי שלא היה 'קורא' את סימני הצרעת - ה"כתובת שעל הקיר" ומטיב את דרכיו, אלא היה מתעלם וממשיך במעשיו, היה **זוכה** לאזהרות נוספות ומתקדמות יותר - סימנים על בגדיו ולאחר מכן, גם על גופו. כן! לקבל 'משוב אלוקי' ב'זמן אמת' זו בהחלט זכות (הלוואי עלינו...), למרות שזה לא תמיד נעים ונוח...

נעיר, כי הצרעת הזו - המוזכרת בתורה, היתה מחלה רוחנית ואין לה כל קשר למחלת הנסן הנוראית, הקרויה בימינו צרעת.

החוכמה היא, להיות מסוגל לקרוא את ה"כתובת על הקיר", לא רק כאשר היא נבואית, גדולה וברורה, אלא גם כאשר היא אנושית, יומיומית, קטנה ורמוזה...

כמה **בעיות** גדולות, יכולנו לפתור ואולי אף למנוע, **לו רק היינו מזהים אותן בזמן** וקוראים את ה"כתובת על הקיר"...

לפעמים ישנם סימנים קטנים של חוסר שביעות רצון בבית. יש סימנים קטנים המעידים על כך שאחד מילדינו אינו שבע רצון, אלא חסר נחת. סימנים אלה יכולים להעיד על כך שהילד אינו מסתגל בבית הספר ויש לו בעיה חברתית או בעיה לימודית. סימנים קטנים של חוסר נחת...

מה אנחנו עושים איתם, עם הסימנים הקטנים הללו?

התורה רוצה שנטפל בהם. שלא נטאטא אותם לשולי התודעה. הם צריכים להיות נוכחים, קיימים, מעובדים ומטופלים. המסר של פרשת הצרעת הוא **לא להתעלם מן הסימנים**, אלא לטפל בבעיה שעליהם הם מצביעים...

כך הדבר, לא רק במערכת היחסים שלנו עם ילדינו, אלא בכל "סיפור חיינו", או ב"חליפת חיינו" (בלשונו של שלמה ארצי...) - במערכת הזוגית, חיי החברה, בעבודה ובכל השאר.

ואולי זיהינו ובחרנו להתעלם, לא לראות, ולטמון את הראש בחול...

כמה בעיות, תקלות וצרות היינו חוסכים לנו, **לו היינו מזהים בזמן את הסימנים** הקטנים והקלושים (הכתובת על הקיר...). סימנים שבחוישינו ה'גסים' לא זיהינו כלל...

ובנוסף, **לו לא מתעלמים מן הבעיה**, אלא מטפלים בה כהלכה... היינו חוסכים לנו הרבה צרות.

הרב רפי פויירשטיין - רב קהילה, מראשי ארגון "צוהר", וד"ר לפסיכולוגיה, הביא רעיון זה באחד ממאמריו ואף קשר את הדברים לשיר "**שירת הנודד**" (מילים: אהרון אשמן, לחן: מרדכי זעירא).

**היי ציוניוני הדרך
אבנים לבננות
טוב לשוט, תרמיל על שכם
אל בלי אן הרחק לנדוד**

**בין איילת ומטולה,
שם עייפתי ואשב.**

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

פרח חן לקטוף חפצתי,
וננעץ לי קוץ בלב.

היי ציוניוני הדרך...

ה”אבנים הלבננות”, הן קטנות, לא בולטות ונחבאות אל הכלים... אך חשיבותן עצומה. הן ציוניוני הדרך. הן הן השלטים והתמרורים המכוונים את המטייל ומורים לו את הדרך הנכונה אל יעדו. ומי שמפספס אותן ח”ו, עלול לתעות בדרכו.

האבנים הקטנות וה”כתובות על הקיר” (הקטנות והגדולות). חד הם. הם סימני הדרך של דרכנו ושל “סיפור חיינו”...

נסיים במעשהו של יוסף בו פתחנו. התנהגותו של יוסף הצעיר התאפיינה בחוסר רגישות לסביבתו ולאחיו. לדוגמה: הוא לא קולט (או מתעלם) את סימני השנאה הקנאה והמרירות שאחיו מפגינים כלפיו. והוא מתעלם מן המסרים האינטימיים שאשת פוטיפר שולחת לו (מסרים ההופכים להיות יותר גלויים, תקיפים ובוטים). הוא מתעלם ולא נזהר דיו...

יוסף הצעיר שילם מחיר אישי כבד על כך שלא ‘קרא’ נכון את סביבתו החברתית. הוא שילם על כך בשנים רבות של כלא ועבדות, אובדן חירות והשפלה. כעת, בפרשתנו, אנו פוגשים יוסף “חדש” - בוגר יותר, מנוסה יותר, קשוב יותר וגם מבין.....

יוסף “החדש” - הבוגר הנבון והקשוב, מצליח להבחין ולזהות מראש את המתרחש בין אחיו טרם צאתם לדרך. הוא לא מתעלם, אלא לוקח אחריות ומנסה לטפל בבעיה, תוך שהוא פונה ומבקש מהם: “אל תרְגְזוּ בְדֶרֶךְ”...

הלוואי ונצליח גם אנו, ‘להשתדרג’ (או יותר נכון, לשדרג את עצמנו), להיות יותר קשובים לסביבתנו ולהצליח לראות את האבנים הקטנות, הלא הן “ציוניוני הדרך” של “סיפור חיינו” וללכת בכיוון הנכון...

מרכת את life

מה רות

מייל: rothmoshe@gmail.com.

ארכיון + רשימת תפוצה: <http://www.pirsuma.com/parasha.php?cat=261>

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ”ל.

אהבת? הפץ בין חבריך.